

Rapport till KNS representantskapsmöte 2017 över Kommunals verksamhet maj 2016 till maj 2017

Medlemsutveckling

Kommunal har under flera år haft en positiv medlemsutveckling. 2015 växte förbundet med drygt 7 500 medlemmar. Den positiva trenden mattades av under 2016 till följd av mediala avslöjanden om missförhållanden i organisationen. Det var i januari 2016 som brister och felaktigheter i Kommunal uppdagades, uppgifter som följdes av ett omfattande medlemstapp, ca 14 000 medlemmar valde då att gå ur Kommunal. Under återstoden av året genomfördes en rad insatser för att återvinna och stärka medlemmarnas förtroende.

När vi summerar 2016 kan vi konstatera att Kommunal lyckades dämpa fallet. I december 2016 hade vi förlorat drygt 1 600 medlemmar jämfört med december 2015. Kommunal hade vid årsskiftet 2016/2017 cirka 520 000 medlemmar.

Kommunals kongress 2016

Den 31 maj till 3 juni 2016 samlades 188 ombud till kongress. Under kongressen behandlades 730 motioner, vilket är fler än vad Kommunal haft sammanlagt på de två senaste kongresserna.

Vid kongressen valdes en ny ledning. Tobias Baudin utsågs till ny ordförande. Per Holmström fick förnyat förtroende som förste vice ordförande, nu med ansvar för Kommunals organisation och ekonomi. Även Lenita Granlund, andre vice ordförande och avtalssekreterare, omvaldes. Ny i ledningen blev förutom Tobias Baudin också Lisa Bengtsson, tidigare förbundsombudsman. Hennes områden täcker bland annat utbildningsfrågor, gröna sektorn och trafiken, även på europeisk och internationell nivå.

Till följd av de uppgifter som uppdagats under ovan nämnda kris beviljades Kommunals avgående ordförande Annelie Nordström inte ansvarsfrihet av kongressen. Förbundsstyrelsen fattade, efter att ärendet utretts, beslut i mars 2017 om att inte inleda en skadeståndsprocess mot Annelie Nordström.

Kongressen beslutade bland annat följande:

- Vi ska arbeta vidare med att förbereda och implementera legitimation för undersköterskor
- Vi ska arbeta för minskade barngrupper i förskolan
- Vi ska arbeta aktivt för att avskaffa lagen om valfrihet, samt verka för att införa trygga anställningar i aktuella branscher
- Vi ska även fortsättningsvis bedriva facklig-politisk samverkan med Socialdemokraterna
- Vi ska fortsätta arbeta aktivt för att medlemmar ska få eventuella skador och sjukdomar godkända som arbetsskador
- Vi ska verka för att taket i a-kassan höjs
- Vi står fast vid tidigare kongressbeslut om att en non profit-princip ska gälla för vinster i välfärden.

Kommunal.

Avtalsrörelserna 2016 och 2017

2016 års avtalsrörelse kännetecknades av en utebliven LO-samordning. Kommunal drev särskilt kravet på höjda löner för undersköterskor vilket alla LO-förbunden stödde. Kravet om höjda löner för undersköterskorna har stort stöd hos allmänheten. I en SIFO-undersökning som presenterades 20 april 2016 framgår att 4 av 5 svenskar anser att undersköterskornas löner bör höjas.

Kommunals största framgång blev det tre-åriga avtal som tecknades med vår största arbetsgivarorganisation, Sveriges Kommuner och Landsting, SKL. Utfallet har beskrivits som en historisk seger för mer jämställda löner. Lönerna höjdes med 520 kronor och undersköterskorna fick en särskild höjning med 1020 kronor år 2016. Avtalet med SKL, som tecknades i april, kom att bli normerande och ett avtal med liknande innehåll slöts i oktober med Arbetsgivarföreningen KFO för företag och organisationer inom Kooperation, idéburen välfärd och civilsamhälle.

Under 2016 varslade Kommunal om strejk vid två tillfällen, båda gångerna med Almega Vårdföretagarna som motpart. Den 1 september lade vi ett strejksvarsel inom området personliga assistenter. Varslet blåstes av efter att parterna accepterat medlarnas bud. Det nya avtalet ger de personliga assistenterna 2,2 procent från 1 juli 2016. Den 1 december varslade vi om strejk för privatanställda inom vård och äldreomsorg. Efter intensiva förhandlingar lyckades parterna enas om ett avtal liknande de som träffats med SKL och KFO.

Under 2017 löper ett antal avtal ut inom våra områden, bland annat för barnskötare inom privat barnomsorg, anställda inom privat städ, personliga assistenter och bussförare. Inom LO har förbunden kommit överens om en ny modell och kräver ett löneutrymme på 2,8 procent och 672 kronor i löneutrymme för de som tjänar under 24 000 kronor. Kommunals förhoppning är att den nya modellen i högre grad ska komma åt löneskillnaderna mellan kvinnor och män jämfört med ett märke som enbart ger löneökningar i procent.

Rätten till heltid har varit en prioriterad fråga. Enligt överenskommelse med SKL ska alla arbetsgivare senast 2017 ha en plan som arbetas fram tillsammans med Kommunal om hur andelen medarbetare som arbetar heltid ska öka.

Kommunal vaknar – en ny typ av medlemsdialog

Kommunal har som mål att vara en proffsig, modern och medlemsnära fackförening. Vi arbetar ständigt med att förbättra vår kommunikation med medlemmar och förtroendevalda, men också med potentiella medlemmar. I dagens mediebrus är det ofta svårt att nå andra grupper än de som redan har en stark koppling till fackföreningsrörelsen. Under 2017 utgår vi från en helt ny typ av medlemskommunikation inom ramarna för kampanjen *Kommunal vaknar*.

Medlemsdialogen frontas av en robottupp som endast finns i ett exemplar. Med hjälp av ny teknik läser tuppen av vad som sägs om Kommunal i sociala medier, och kan reagera med olika känslouttryck beroende på om kommentarerna som kommer in är positiva eller negativa.

Det här är ett nytt grepp som syftar till att väcka engagemang i fackliga kärnfrågor i nya kretsar, få fler medlemmar och för att öka förtroendet för Kommunal. Tuppen är en tydlig symbol för uppvaknande – något som Kommunal behöver efter den förtroendekris som präglats, och fortfarande präglar, bilden av förbundet.

Parallellt med *Kommunal vaknar* ser vi nu över hur vi kan arbeta mer branschnära för att ytterligare öka medlemsnyttan. Kommunikationsenheten har fått ett tydligare uppdrag i att sam

Kommunal.

arbeta med vår avtals- och arbetsplatsenhet för att kunna ge medlemmarna stöd och råd i arbetsrelaterade frågor.

För frågor som rör lag och avtal, medlemsavgifter, löner och andra ersättningar fyller rådgivningsservicen *Kommunal Direkt* en viktig funktion. Hit kan medlemmar vända sig via e-post eller telefon för att få facklig rådgivning. Vi kommunicerar även aktivt med medlemmar via Facebook och Twitter. Kommunals Instagram-konto är populärt och gästas med jämna mellanrum av medlemmar som delar med sig av sin vardag.

Opinionsbildning

Mediebildens dominerades under 2016 av avtalsförhandlingar, Kommunals kongress och den kris som förbundet befann sig i. Under 2017 kommer vi rikta fokus på att driva viktiga krav för Kommunal, så som undersköterskelegitimation, rätt till arbetskläder och tryggare jobb. Vi ökar pressen på arbetsgivarna i landets kommuner och landsting och har samlat en rad handfasta tips till förtroendevalda politiker i foldern *Ta tåten*. Socialdemokraternas partikongress i april, avtalsrörelsen och kyrkovalet i september är viktiga hållpunkter för 2017.

Vid årsskiftet 2016/2017 bildades en ny ledningsstab på förbundskontoret. I den ingår pressekreterare, en talskrivare och en strateg med ansvar för sociala medier. Syftet med staben är att kunna ge operativt och strategiskt stöd till ledningen. Den nya ledningsstaben arbetar med opinionsbildande utspel, debattartiklar och dylikt, medan kommunikationsenheten främst fokuserar på medlemskommunikation.

Flera av de frågor som Kommunal drivit under 2016-2017 har väckt stort intresse bland media och allmänhet. Detta gäller inte minst vår aktiva ställning i frågan om vinster i välfärden där vår ingång varit att skola och äldreomsorg är områden som akut behöver omfattas av en vinstreglering, och där sjukvården eventuellt kan vänta.

De ökade rekryteringsbehoven i vården i kombination med vårdanställdas dåliga villkor är ytterligare exempel på frågor där vi fått starkt genomslag. En rapport från Stockholms universitet visar bland annat att hälften av dem som arbetar inom Kommunals yrkesgrupper i äldreomsorgen funderar på att lämna yrket.

Förbundet har varit en tongivande aktör i debatten om otrygga jobb. Ett exempel är rapporten *Status: prekär – en rapport om tidsbegränsat anställda*. Vi har även uppmärksammat villkoren för de som arbetar inom räddningstjänsten – branscher där rädsla för hot och våld är ett utmärkande problem.

Malin Hanson

Pressekreterare, ledningsstaben